

Ese de dóne ori in septemana:

Joi-a si Dominec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
 „ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
 „ patraru de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
 „ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sime garmond) taes'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., éra mai sus 5 fl., intiolegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiuniloru se se anticipe.

PARTE OFICIALE.

CERCULARIULU

consistoriului eparchialu greco-orientalu oradanu de datulu 24. Iuliu 1872. 425. Epitr. catra tóte oficiele protopresbiterale din districtulu oradanu.

Sinodulu eparchiei nóstre aradane intrunitu la anulu 1870. sub Nr. prot. 139. (tip. 137.) a recunoscutu si constatatú necesitatea, de a se infiintiá unu fondu generalu diecesanu, din care se se acopera spezele administrative si alte trebuintie ale eparchiei, si care crescendu in decursulu timpului, se póta deservi ca fondu de creditu, din care pe langa trebuintiós'a garantia se póta luá bani imprumutu comunele, bisericile si crestini nostri.

Ca midilóce la infiintiarea acestui fondu a decretatu sinodulu eparchialu o contributiune regulata câte de trei cruceri dela sufletu, apoi o colecta pentru darviri de buna voia dela credintiosii si binevoitorii bisericii nóstre; fiindu indrumatu consistoriulu, ca sumele, ce vor incurge in fondulu eparchialu, pana la alta regulare se le depuna spre fructificare in cass'a de pastratu.

Mesurile acestea pentru adunarea unui fondu diecesanu trebuiau se se puna la cale si in districtulu nostru oradanu anca nainte de acést'a cu doi ani; dar fiindu-cá de o parte productele aniloru din urma fusera slabe in partile acestea; éra de alta parte chiar pe atunci se ingramadisera alte diferite incassari dela comunele nóstre bisericesci: treb'a, cea altecum fórté ponderósa a fondului diecesanu, la noi trebuí se sufera amenare.

Acum inse devenindu impregiurarile in cátu-va mai favoritórie, si avendu consistoriulu in vedere nou'a indrumare data de sinodulu eparchialu din anulu curinte sub Nr. 53.: acestu consistoriu implinesce un'a din cele mai importante detorintie, candu prin ordinatiunea acést'a dispune: ca decisulu sinodalu din anulu 1870. privitoriu la infiintiarea unui fondu diecesanu, numai decátu se se puna in efectuire in modulu urmatoriu:

1. Pe bas'a datelorú autentice, intrate aicia dela preotimea parochiala, s'a facutu pentru singuraticele comune bisericesci eiectarea contributiunei de trei cruceri conformu conclusului mai nou sinodalu pe doi ani solari, adecape 1871. si 1872. carea eiectare se tramite pentru respectivele, tracturi protopresbiterale alaturata la ordinatiunea presinte; unde mai vine de observatu: cá in conspectulu acestoru eiectari locurile filiale nu sunt insemnate dupa nume, dar sunt computate la parochiele matre, de care se tienu.

2. Oficiele protopresbiterale vor tramite numai decátu la fiesce-carea comuna bisericésca submanuata o copia a ordinatiunei acesteia sub adres'a oficiului parochialu, insemnandu la fiesce-carea comuna numerulu sufletelorú si sum'a contribuerei eiectate. Astfeliu de copie se alatura in numeru trebuintiosu la ordinatiunea presinte.

3. Preotimea parochiala din singuraticele comune indata dupa primirea acestei ordinatiuni va convocá pe unu terminu cátu se póte mai scurtu sinodulu parochialu la siedintia estraordinaria, cu bagare de séma la §. 9. din statutulu organicu, adeca asia: ca diu'a sinodului impreuna cu obiectulu, pentru care acel'a se convocá, se se publice cu optu dile mai nainte in biserica, si se se faca cunoscuta protopresbiterulu actualu, ca acel'a, de i vor concede impregiurarile, se póta participá la sinodu.

4. Intrunindu-se sinodulu parochialu, acel'a se va consultá despre modulu, cum se se platésca sum'a contributiunei, eiectate de aicia; unde in specialu vinu de observatu urmatoriele:

a.) Sta in voi'a sinodului parochialu, ca sum'a, ce cade pe respectiv'a comuna, se o platésca din banii bisericii séu din alte midilóce comunale, care i stau la dispuetiune, fara a face eiectare pe singuraticii membri ai comunei bisericesci.

b.) Déca pentru ori-ce cauza sum'a eiectata de aicia nu s'ar poté solví din banii bisericii séu din alte midilóce gat'a comunale: sinodulu parochialu e detoriu a face prin midilocirea comitetului parochialu o eiectare pe singuraticele case, respective pe familiiele de marturisirea nóstra; inse la eiectarea acést'a nu trebuie se se tienu strinsu chee'a de trei cruceri dela sufletu: ci mai vertosu trebuie se se aiba privintia la starea materiala a singuraticelorú case séu familie asia: ca cele serace — pre cátu se póte — se fie crutate; ér pe cele ce sunt in stare mai buna, se se arunce cu ceva mai multu, si preste totu eiectarea partiala asia se se faca: ca sum'a totala se dée cu ceva mai multu, de cátu ce e sum'a eiectata de aicia, ca asia sum'a stabilita prin consistoriu se se póta indepliní si atunci, candu dóra sumele eiectate pe membrii comunali nu s'ar poté incassá tóte.

c.) Incassarea sumelorú eiectate pe singuraticele case séu familie se va concedere epitropiei parochiale, carea precum acestea, asia si tóte alte perceptiuni, ce se vor intemplá in folosulu fondului diecesanu, le va tiené in evidintia intr'unu protocolu gatitu anume pentru treb'a acést'a. Preotulu si invetiatoriulu localu sunt detori a dá mana de ajutoriu la portarea acestui protocolu mai alesu in acele locuri, unde epitropii nu sciu scrié.

5. In fiesce-care comuna epitropi'a parochiala e detoria a se ingrigi: ca sumele eiectate prin consistoriu cátu se póte mai curendu, dar negresitu pana la 15. Octobre a. c. se le transpuna la concernintele oficiu protopresbiteralu, dela care va primí cuitantia subscrisa de presiedintele consistorialu si de protopresbiterulu séu administratorulu tractului; ér epitropi'a parochiala va dá oficiulu protopresbiteralu contr'a-cuitantia despre sum'a administrata.

6. La casu de vre-o intardiare cu eiectarea si incassarea sumei, ce cade pe comuna, se astépta dela zelulu si bunavointi'a sinodului, comitetului si a epitropiei parochiale: ca sum'a aceea macar si pe calea imprumutarii

sè o procure, si pana la terminulu preserisu sè o admistrezze la loculu seu.

7. Dela comunele bisericesci, caror'a in anulu acest'a li s'a resolutu ajutorie pe scopuri bisericesci din bugetulu statului, sum'a contributiunei se va detrage aicia din aceste ajutorie, si despre ace'a li se va dà cuitantia; èr respectivetele comune vor avè a deplinì sum'a detrasa prin eiectare pe singuraticele case sèu familie, conformu dispu-setiuniloru de mai susu.

8. Déca dupa administràrea sumei eiectate de aicia va remané ce-va la epitropi'a parochiala din sumele incassate dela poporeni: astfeliu de remanintia se va depune in cass'a bisericii, si se va folosi la solvirea contribuirii, ce va urmá pe anulu viitoriu.

9. Oficiele protopresbiterale indata ce vor fi primitu contribui de aceste in suma, ce ajunge la 50. florini, sunt detorie a administrá aicia sumele incassate, pe calea postala, sèu cu alta ocaziune segura; alaturandu si contr'a-cuitantiele epitropieloru parochiale; — dar la tóta intem-plearea intre 15. si 20. Octobre a. c. sunt detorie a asterne aicia unu reportu generalu despre sumele incassate, aretandu in o rubrica separata restantiele, ce nu cum-va vor fi remasu la vre-o comuna.

10. Contribuirile, care singuraticii crestini sèu singu-raticele corporatiuni le vor face de buna voia peste contributiunea eiectata, se vor tramite asemene la oficiulu protopresbiteralu, si de acolo la consistoriu, pe langa anumirea daruitoriloru, ale caror'a nume se vor pastrá in albulu binefacetoriloru eparchiei, si ofertele mai insem-nate se vor aduce la cunoscintia publica in foi'a oficiala.

Acestea sunt mesurile, care trebuie observate si efectuate cu scumpetatè, ca sè facemu inceputu bunu si in districtulu nostru pentru adunarea midilóceloru la infiin-tarea unui fondu eparchialu.

Amu ajunsu sè avemu autonomia bisericesca fatia cu statulu si cù alte biserici; amu ajunsu sè avemu institutiuni liberale pe terenulu bisericescu; sè avemu organismu in viét'a nósta bisericesca, care e eflusulu vointiei clerului si a poporului eparchialu; — tóte acestea ni promitu innaintare in cultura, in florire si prosperare. Dar langa aceste avemu si lipsa mare de midilóce mate-riale, fara de care nu póte subsiste organismulu nostru

FOISIÓRA.

Igiein'a si scóla.

(Continuare.)

Ar fi bine, ca fiacare clasa se aiba unu aparatu pontru ven-tilarea aerului. Medicii si Pedagogii au datu mare atentiune acestui obiectu de mare insemnetate, si au propusu mai multe aparate pentru curatieni'a si renoirea aerului, in scóla, fiindu inse cà acestea lipsescu in tóte scólele nóstre, si vor lipsí inca multu timpu, ca se nu dàm invetiaceii préda unui aeru stricatu, si prin acést'a se-i espunemu la multe daunatiuni ale sanetatii, invetiatorii vor ingrigí, ca se deschida mai de multe ori ferestrite si usi'a, si astfeliu se renoiésca aerulu iérn'a, éra vér'a se tiena barem ferestrite deschise. Déca coridorulu ar fi potrivit, atunci copiii ar poté esí in elu la renoirea aerului prin deschiderea fe-restiloru si a usii, éra in câtu nu ar fi, ei se-si acopera capulu si se se retraga dela tragerea aerului. Èrn'a este renoirea aerului cu atâtu mai de lipsa, cu câtu si captoriulu, mai vertosu celu de feru, esaléza unu gasu veninatu, adeca ocsidu carbonicu, care se mesteca cu aerulu din clasa. — Cà nu se inéca copiii intr'unu aeru atâtu de stricatu iérn'a in scóla, este noroculu cà usile si ferestrite nu se inchidu ermeticu, si cà paretii inca sunt porosi si astfeliu aerulu rece din afara intra in clasa si celu caldu din clasa ese afara. Acésta ventilare se ajuta fòrte multu, déca cup-toriulu se incaldiesce din la'ntru. Invetiatoriulu se va ingrigi

bisericescu, si nu se potu realisá intentiunile salutarie ale reprezentantieii eparchiale.

È unu ce tristu a privi inderetru la trecutulu nostru, pe candu anca nu aveamu autonomia bisericesca. Ajunge a scéi: cà acelu trecut pe dreptu nici nu a fostu alu nostru; noi eramu sub tutel'a altor'a; altii ne portau dupa vointi'a loru, si ori-ce contribuiamu ca bisericiani, se derivá in peculiulu acelor'a, cari nici unu semnu nu au datu vre-odata de ce-va bunavointia sèu ingrigire pentru sórtea poporului nostru.

Acum, lauda Domnului! ni este deschisu unu terenu largu, pe care fara conturbare din partea altor'a, liberi potemu conlucrá la luminarea poporului, liberi ni potemu intruni poterile intelectuale si materiale pentru consoli-darea societatei nóstre bisericesci. Viitoriulu depinde dela conlucrarea nóstra spre scopurile comune bisericesci.

Idei'a unui fondu generalu diecesanu, menitu pentru fericirea poporului nostru, trebuie sè ne insufletiesca pre toti.

Clerulu parochialu si invetiatorii nostri confesiunali sunt chiamati a luminá pre poporu si a face, ca acél'a sè pricépa insemnetatea cea mare a unui fondu diece-sanu, si sè se insufletiesca la spriginirea aceluia cu tóte poterile.

Poporulu nostru, multiamita provedintiei ceresci! e unu poporu bunu; sentiulu lui moralu e anca neco-ruptu; plecarile lui au directiune buna, salutarie; elu contribue dupa poteri cu tóta voi'a, unde scie cà face bine. Faca-si dar clerulu si carturarii nostri detorinti'a, de a luminá pre poporu, ca sè-si cunósca interesele sale: si atunci idei'a unui fondu eparchialu va devení realitate.

Sunt cu adeveratu multe sarcini grele asupr'a popo-rului; dar contribuirea obligata câte de trei cruceri dela sufletu nici cà se póte numi sarcina. Feliu de feliu de moduri sunt, cu care si celu mai seracu capu de familia póte sè adune si sè puna la o parte putienii cruceri, ce se ceru pe sém'a fondului eparchialu. Trebuie numai aretatu poporului scopulu maretu si salutaru; trebuie incredintiatu despre bun'a si conscientiós'a administrare a contribuitoriloru: si sporirea fondului diecesanu va fi asecurata.

Poporulu desceptatu va vedé curendu rezultatele bune ale contribuitoriloru, si insufletirea pentru fondulu diecesanu

mai departe, ca delocu cum esu copiii din scóla, se se deschida ferestrite si usi'a, si déca nu potu stá tóta nóptea deschise, barem demanéti'a nainte de scóla cu 2 óre se se deschida si ventore. — Vestmintele copiiloru cele de a supra — cojócele, sumanele, mantaele, se se tiena in coridoru, éra nu in scóla. Asia si cele pline de pravu se se scuture si cele pline de tina (cismele, opincele), se se curatie nainte de a intrá in scóla, ca se nu imple aerulu si cu pravu si cu umediéla pré multa.

Ce se atinge de incalditulu scólei, Igiein'a cere, ca captó-rele se nu strice aerulu, se nu incaldiesca pré tare, si se se recé-sca incetu. Dreptu aceea captórele de cahale (fetie) sunt mai potrivite, de câtu cele de feru, sèu acestor'a se se faca una mantéua de pamentu. Caldur'a se nu fia mai mare de 15° R. càci caldur'a pré mare langediesce si face elevii somnorosi si lenesi in cugetare, li casiuna congestiuni, dureri de capu si altele.

Mai este inca o intrebare fòrte mare, care s'a facutu astadi intetitória si ocupa atâtu pedagogii câtu si medicii cu totu drep-tulu, si acést'a este intrebarea scauniloru sèu a subseleloru. Fiindu cà scolarii petrecu dela 6—12 ani, cam 10 pana 17,000 de óre cu scrierea, s'a aretatu din partea igieinistica, cà reu'a construc-tiune a scaunialoru, afora de congestiunile catra peptu si capu dau inca ansa la dóue bolnaviri fòrte insemneta ale copiiloru, adeca la gherboviri si miopia. Eihenburg dice, cà intre 3000 de gherjobiri, despre cari nu se afla alta cauza, de câtu réu'a tienere devenita obicei, 24 se nascu inainte de 6 ani, 267 intre anulu 6

va deveni generala; creștinii noștri se vor întrece care de care a contribui de bună voie peste sum'a obligata, știindu: că aceea ce dau în fondulu eparchialu, li va aduce camete insutite.

Ocașiunile, care spre scopulu acest'a le potemu exploată, sunt multe; ocure casuri de testaminte, unde se facu legate pe scopuri evlavioșe; ocure casuri de festivitati s'eu chiar de petreceri, unde se potu face colecte în scopuri comune bisericesci; sunt intemplari de remasiaguri s'eu de gl'obe banale: si t'ote acestea ocașiuni se potu folosi bine spre a se spori fondulu diecesanu. unic'a sperantia, pe carea ne potemu radiem'a în viitoriu.

Dela domnii protopresbiteri, cari stau nemidilocitu în fruntea clerului parochialu, se ast'apta mai multu în cele ce se tienu de însufletirea poporului la spriginirea acestei întreprinderi salutarie. Acestei asteptari atunci vor corespunde densii pe deplinu: d'eca acum la începutu vor cercet'a în pers'ona comunele submanuate, s'eu unde ei insisi nu vor pot'e ajunge, vor tramite anume pre unii dintre membrii consistoriali s'eu ai scaunului protopresbiteralu, ca s'eu invetie pre poporu, s'eu-i arete folosulu celu mare alu fondului diecesanu, si s'eu-lu însufletiesca a imbracis'ia cu caldura caus'a ac'est'a prec'atu de noua, pre at'atu si de vitala pentru binele eparchiei.

Candu dar oficiile protopresbiterale cu deosebire sunt pofite a se apuc'a cu totu zelulu de efectuarea acestei ordinatiuni, — se tramitu aci pentru singuraticele comune bisericesci din respectivulu tractu protopresbiteralu cuitantie deplinite si subscrise de presedintele consistorialu. Aceste inse numai atunci vor av'e val'ore de cuitantie: candu la primirea sumeloru le va subscri'e si respectivulu protopresbiteru s'eu administratoru tractualu.

Totu-asia se alatura si trebuintiosulu numeru de contr'a-cuitantie, pelanga care epitropiele parochiale vor av'e se administreze la oficiulu protopresbiteralu sumele eiectate. Aceste contr'a-cuitantie la platire vor trebui s'eu fie subscrise de epitropulu parochialu si vidimate de preotulu localu.

În fine spre cunoscintia si ulterio'ra orientare se alatura aci în mai multe esemplare pastoralulu Preasantiei Sale domnului episcopu diecesanu alu nostru, datu în tr'eb'a fondului diecesanu din 3. Septembrie 1870. sub Nr. pres. 182. care anca atunci f'u publicatu si pusu în efectuare

si 14. Guillaume cit'ea dintr'unu raportu sanitariu englescu urmat'oriele: Este de comunu cunoscutu între medici, că gibositatea a fostu f'orte rara înainte de 30.—40 ani. Fiindu inse că educatiunea a luat unu s'boru mare si generalu, s'a facutu ac'est'a at'atu de numeros'a, câtu se atraga asup'r'a sa o deosebita atentiune a mediciloru. O clasa plina de medici si de mecanici raescu f'orte cuvintiosu numai din tractarea gibositatiloru. Desi tocm'a at'ate gibositati se ar'eta la scolarii, cari invetia privatu si la staturi mai înalte, eminant'a întrebuintiare a manei drepte si constitutiunea corporale anemica (seraca de sange) si discordatii muschi din spate, dau dupa Falk destule mominte spre gibositate, totusi nu e nici de a se neg'a, că réu'a constructiune a scaunialoru din sc'olele n'ostre, la care copilulu trebuie necontentitu se radice umerulu dreptu la scrisu, ca se p'ota scrie pe scandur'a (plac'a) scauniei, pe langa relacsarea legaminteloru si discordarea muschiloru, duce adese ori la gibositati."

Ce se atinge de miopia, cercetarile lui Kohn au doveditu la mai multi de 10,000 de scolari, că între cei 10,000 visitati scolari s'au aflatu 17, 1% ne normali, că multimea miopiloru a crescutu cu naltimea cerintieloru sc'olei dela ochi, astfelu, că pana ce în sc'olele satesci s'au aflatu numai 52% miopi, numerulu loru a crescutu în sc'olele gimnasiali la 31, 7% si numerulu miopiloru în sc'olele cetatienesci au fostu mai de 4 ori mai mare, de cum în sc'olele satesci.

Aceste date vorbescu lamuritu, că în sc'ola se afla o puternica cauza a miopiei si că ac'est'a lucra necontentitu. Acum'a dara este întrebarea, că mai sunt si alte cause af'ora de scaunia, cari se promoveze miopi'a? Miopi'a, (d'eca nu va fi dispositiune eredit'a, care în cele 10,000 de casuri ale lui Kohn s'a ivitu numai

în partile, ce apartienu la consistoriulu eparchialu din Aradu.

Oradea-mare, 24. Iuliu, 1872. — Consistoriulu eparchialu greco-orientalu oradanu. — Mironu Romanulu m. p. Archimandritu si vicariu episcopescu.

PARTE NEOFICIALA.

Resunetu la articlii aparuti în nr. 1. si 2. ai „Luminei,” în meritulu institutulu pedagogicu si celui teologicu din Aradu.

Propunerea facuta în nr. 1. alu „Luminei,” în meritulu primirei eleviloru în institutulu pedagogicu din Aradu, marturisescu — am cetit'o cu deplina mangaiere sufletesca, știindu că poporulu, des'i are trebuintia de invetiatori câtu de multi, totusi la primire s'ar face nescari restringeri prin unu decisu consistorialu óre-care, ca adeca: numai de acei teneri s'eu se prim'esca în institutulu pedagogicu, cari au absolvitu celu pucinu 4 clase gimnasiale s'eu 3. reale; af'lu deci asiderea de lipsa, ca consistoriulu si a dóua óra anca de timpuriu se aduca la cunoscintia publica, că conformu decisului sinodului eparchialu din anul trecutulu nr. p. 34.—si astfelu de teneri potu fi primiti, cari fara de a av'e testimoniu de 4. clase gimn. s'eu 3. reale. — se vor supune unui esamenu de primire.

Nu convinu inse cu pararea desfasiurata în nr. 2. alu „Luminei,” referit'oria la primirea clericiloru, ca adeca se se modifice acelu decisu sinodalu, prin care se prescrie că clericii trebuescu se produca testimoniu că au absolvitu cu succesu bunu 8. clase gimnasiale. Nu partinescu clasele pentru-că dóra ele ar fi conditiune neap'eratu de lipsa pentru unu preutu bunu, ba din contra sustienu că preutul si fara clase gimnasiali anca se p'ote face biuemeritatu, d'eca are chiamare spre preut'ia; buna óra preotulu cu clase, dar nechiamatu, nu p'ote fi nici unu castigu pentru biseric'a; ceea-ce inse me ind'amna a sustien'e hotarirea sinodului referit'oria la clasele teneriloru aspiranti la teologia, — este aceea, că prin ac'est'a dispusitiune prevedu, că numerulu preutiloru se micșoreza din anu în anu. — Nu se téma nimenea că

de 28 de ori) se nasce prin aceea, că obiectele, ce au a fi fipate, se tienu pré apr'ope de ochi, si prin ac'est'a activele aparate de acomodat'ione ap'esa la unu locu bulbulu ochiului, ca ic'ón'a se cada totusi pe ratina si astfelu se lungesce bulbulu ochiului în ost'a dr'apta a sa. Momintele, cari promov'ea în sc'ola miopi'a si fora reu construit'a scaunia, sunt lumina rea a claseloru si literile mici ale cartiloru de sc'ola. Aceste mominte dau ansa de trebe se aduca copilulu obiectulu apr'ope de ochi.

Igien'a cere dara de la un'a subsela s'eu scaunia scolastica ca copilulu se si'eda comodu în ea, ca circulatiunea sangelui at'atu în partea din susu a corpului—c'atu si în extremitati se se efeptuiesca fora impedecare, ca estinderea cosiului peptului si a f'olelui la resufflare se purc'eda regulatu, ca spinarea se fi radimata, si partea din susu a corpului se se p'ota misc'a liberu la diferite manuari, ca obiectele, ce jacu pe scandur'a (plac'a, m'es'a) scaunialoru se aiba o dr'apta îndepartare dela ochi, adeca se se af'le în punctulu de vedere adveratu (10=12 policari de carte,) adeca scaun'ia ori subsel'a sc'olei trebuie se fia constructa:

- ca partea picioriloru de a supra adeca dela genunchi în susu se jaca pe jetiu orisontalminte;
- ca partea din giosu a piciorului adeca dela genunchi în josu se aiba positiune perpendiculara;
- ca talpile picioriloru se atinga padimentulu;
- ca c'otele si branc'a anterio're se se radime comodu pe scandur'a scaunialoru;
- ca scandur'a scaunialoru, pe carea tiene copilulu cartea ori chart'ia se se af'le în dr'apta distanti'a de vedere dela ochi;
- ca distandi'a, adeca îndepartarea orisontala a marginiloru scauniei de la marginea scandurei (mesei) se fie nula.

prin micșiorarea acéș'ta vom ajunge séu cà dóra am ajunsu la perplesitate, din contra suntemu in perplesitate pentru- cà nu scimú ce vom face cu teologii absoluti, câtii îi avemú respanditi prin diecesa, fia-care asteptandu mórtea cutarui-va preutu spre a-i poté cuprinde loculu. La alegeri apoi chiar pentru parochie slabutie iscusimu concurentia destulu de mare. Dar proprie nici nu cuprindemu de ce se si poté vorbí pentru sporirea clericiloru, séu dóra numai ca prin didactru se se asseure in abundantia vre-o catedra dela institutu? — Numerulu clericiloru absoluti din sistemulu trecutú anca e pré mare pentru de a sierbí de causa spre a immultí elevii institutulu; micșioreze-se séu stérge-se chiar mai nainte, si va fi de ajunsu déca atunci ne vom ingrigí pentru suerescinti'a preutiésca, dar multu este si multe se vor poté schimbá pana atunci. Usioru se poté ca pana atunci se se impreune institutulu pedagogicu cu celu teologicu, pentru cà la ce se se sustiena doue edificie cu profesori deosebiti, candu unele studie d. es. gramatic'a, pedagogi'a, metodulu inv., Istori'a bes., cantarea si tipiculu — sunt totu acelea intr'unu institutu, cari sunt si in cel'a laltu; usioru se poté ca pana atunci se fimu limpediti in aceea, cà clericii absoluti séu preutii se se póta aplicá sí de invetiatori poporali, ori ba? Acéș'ta un'a pentru aceea o aducu aci pentru cà sciu casu, de unu teologu absolutu si binecalificatu — nu a fostu candidatu la o alegere de invetiatoriu pentru cuventulu, cà nu a absolvitu si preparandi'a; ba poté intrevení si aceea, de se vor luá mesuri mai rigoróse pentru reducerea parochieloru, ceea-ce de multu se vorbesce; atunci apoi nu se va poté escrié concursu pentru o comuna de 30—40 de case, nici nu va fi ca dóue comune despartite de olalta numai prin ó strada séu unu gardu — se aiba câte 2—3 preuti; ei, dar cine va poté pune in lucrare reducerea astadi pe langa atáti aspiranti la preuti'a, cari pe intrecuté se grabescu a-si oferí servitiulu mai ieftinu! — Se poté cà astadi multi tineri se vor fi disgustandu de preuti'a si nu se vor imbuldí cu ocaziunea primirei dupa cum erá in anii trecutú, cátu pentru presinte — dupa parerea mea — e bine; asia nici nu pré alerge cei nechiamati aicia; cátu pentru viitoriu, dupa reducere — nu am téma, cà cutareva parochia se remana neampluta din lips'a recurintiloru, de óra-ce disgustarea pentru venitu va incetá prin reducere, candu

g) ca sielele se fie radimate. Firesce cà atunci scauniile scólei au se fia acomodate dupa diferitele marimi ale copilulu, care cu etatea aréta óresi-care consuntantia. O privire in scólele nóstre ni dovedesce, cátu de pucinu s'a facutu la noi in directiunea acéș'ta. Copiii siedu fora privire la marimea lorú in scaunia mai de asemenea marime, ei luneca in josu, ca se póta atinge padimentulu cu verfulu pecioreloru, incovie corpulu tare inainte ca se póta ajunge la scandúr'a scaunulu pré indepartata de jetiu, ajungu mai gat'a cu verfulu nasulu la charti'a de scrisu, incovie tare column'a vertebrale (spinarea) o sucescu totu o data spre drépt'a, o incurva, radica umerulu dreptu, ca se ajunga la scandur'a scauniei, nu potu nici unu minutu siedé liniscitu si dreptu, fiindu cà scauniile nu posedu radimu pentru siele, si muschii spatelui lorú se óstnescu de graba la tienerea drépta a sielului. Spre a siedé comodú si dreptu trebue trei puncte ale corpulu se fia radimate, si adeca: ambele node si sielele. Déca unulu din aceste puncte nu e radimatu „atunci cautámu a-lu castigá inaintand prin aceea, cà ne radimámu cu spatele, inse aci lunecámu la marginea jetiulu, éra in casulu d'antaiú miscámu peptulu. Ca se se faca pentru fiecare copilu unu scaunu amesuratu marimei sale, nu e de lipsa, càci 3—4 marimi sunt destulu pentru fiacare clasa fiindu cà diferinti'a de 4 policari in marime nu face multu. Ca inse se se faca posible siedutulu in scaunia, trebue acéș'ta se fia prevediuta cu unu scurtu radimu pentru siele, spre acéș'ta inse nu se poté intrebuintiá més'a scaunulu urmatoriu de radimu alu sieleloru pentru scauniloru de nainte, si prin acéș'ta scauniile cuprindu mai multu locu; inse si acéș'ta este din punctu de vedere igienisticu de doritu, càci atunci nu se potú pré tare umplé clasele cu scolari.

déca in cele multe parochie in locu de $\frac{1}{4}$ de pamentu, dela 2—3 comune reduse se va aduná câte o sesiune intréga, candu in locu d'a legá meturi, preutulu va avé voia d'a compune câte o predica, candu in locu de pere si suli, va aduce bucate la tergulu Aradului. — O impregiurare mai voiescu se atingu: déca cu ocaziunea primirei s'ar face abatere dela decisulu sinodalu susprovocatu, éra am deveni acolo unde am fostu, ca adeca mai toti preparandii absoluti se intre in teologia, séu mai apriatu disu: *pe contulu invetiamentulu se se prolongésca seraci'a preutimei.* — Acestea dicandu, mi-esprimu bucuri'a nemarginita pentru-cà am ajunsu timpulu, in care potemu vorbí in organulu nostru specialu despre interesele nóstre speciale si comune.

Gregoriu.

Preoti, interesati-ve de sórtea vóstra!

In nr. 4. alu „Luminei“ cetiramú cà d. protopresbiteru alu Temisiorii invita preotimea diu tractulu seu la o conferintia pre 17/29 septembrie, ca se se intieléga cum s'ar asecurá venitoriulu veduveloru si alu orfaniloru de preoti.

Salutámu cu bucuria iniciativ'a parintelui protopresbiteru. Esté bine si este naturalu, ca preotii in ordinea prima se se intereseze de sórtea lorú si de a lorú sei. Si fiindu cà este naturalu, tragemu sperantia in realizarea acestei intentiuni salutarie.

De lungu timpú, acésta cestiune preocupá cugetele barbatiloru nostri ce-si iubescu biseric'a si natiunea. Dar spre ajungerea scopulu se proieptau cele mai feliurite punte de mancare. Unii cereau la parochia, altii la diecesa, ingrigirea pentru orfani si veduvele preotiloru. Invitatiunea inse, de care vorbimú, maneca de la insisi preotii interesati; si acéș'ta este conformu autonomiei si constitutionalismulu din biseric'a nóstra.

Atunci prosperéza mai bine o institutiune, afacerile atunci i sunt administrate mai bine, mai cu puntualitate, candu se direge totulu de cei interesati nemedilocitu.

Parochi'a, si dieces'a medilocitu interesate in causa, de securu nu vor remané inderetru ci vor contribuí, vediendu cà se misca interesatii de ordinea prima. Chiar se fie voitu parochiele pana acum si dieces'a a face ceva, si chiar se fie despusu de medilócele necesarie materiali, nu poteau face — pentru cà n'aveau ocaziune, pentru cà preotii nu se miscau; si pana nu se miscau densii, nu erá garantia destula de eficacitate.

Este acum rondulu la invetiatori, se faca asisdoria si declinitu se se ingrigésca de unu alumneu in care se capete adpostu fiii lorú cari vor a frecuentá gimnasie séu scoli reale séu alte institute de invetiamentu.

Ca més'a scauniloru se se afe in drépta distantia de vedere dela ochi, ca copilulu se fia silitu, se pazésca acésta distantia, ca se n'aiba lipsa a-si incovió spinarea, trebue si diferinti'a, adeca perpendiculararea indepartare a scauniei, éra si acomodata marime copilulu, si distantia, adeca indepartarea orizontale a marginei scauniei se fie nula.

Cu acéș'ta colidéza mai multe convenientie scolastice, adeca copilulu care siedu mai inlantru nu poté intrá nici esí usioru din scaunia, si acéș'ta s'a radica prin aceea, cà s'au facutu scaunia cu dóue séu trei jetiuri. Mai departe nu se poté copilulu radica candu se provóca, acestu scadimentu l'a delaturatu consiliariulu de scóle Kunze, care au facutu més'a scauniloru miscatória si numai la scrisu se trage atát'a afóra, cátu se cere, ca copilulu se póta scrie comodú.

Ca astfeliu de scaunia se se póta intrebuintiá cu succesu in scóla, ea nu poté fi mai larga ca de 20—22 urme, éra lungimea se conditionéza prin aceea, ca si celu mai indepartatu scolariu se póta vedé scrisórea ori desomnúlu pe tabla, si acéș'ta se iá cam de 27 urme, 25—27 urme lungime, 20—22 picióre latime si 14—15 picióre naltime sunt dara marginile ce se potú dá unei clase. Acésta mesura e de ajunsu, càci acele scaunia au pentru scolarii tineri $3\frac{1}{2}$ urme, pentru cei mai betrani 4 urme in lungime si pentru cei d'antaiú $2\frac{1}{3}$, éra pentru cei de pre urma $2\frac{1}{2}$ afundime. De vom pune dara in o sala patru renduri de câte 9 dupa olalta urmatorio scaunia cu dóue jetiuri astfeliu, ca unu rondu se lovésca nemijlocitu in peretele ferestriloru, in vreme ce intre câte dóue renduri ale scauniloru si intre scaunia ce jace in facia de ferésta se lasé unu spatiu de mersu, acoperu unu spatiu de 22 urme latime si 21 urme lungime, socotindu inca

O trista si durerósa serbatóre natiunala, inmormmentarea Prefectului Generalu alu Legiuniloru Romane din 1848⁹

AVRAMU JANCU.

Baia da Crisiu (cott. Zarandu,) 13. sept. 1872.

Astadi demanétia, pe drumulu de tíera catra Baia de Crisiu, se imbuldiau carutiile ce aduceau la Bai'a de Crisiu damele si inteliginti'a romana din intregulu comitatu, precum si o multime de tierani; — ér' cam pe la 11 óre, de pe toti muntii din jurulu Baii Crisiu se coborá multimea poporului, barbati, femei, be-trani, tineri, copii si copile, unii calare, dar partea mai mare pedestru, inse toti serbatoresce imbracati. Nu trecú una óra si stradele orasielului nostru devenira indesate de dame romane, de o multime de preoti si cu intréga inteliginti'a romana din comitatu, ér' numerulu poporului de róndu erá grandiosu! — Damele si inteliginti'a totu in vestiminte negre, ér' poporulu — curatu si serbatoresce imbracatu! —

Ce póte fi caus'a acestei adunári straordinarie? este dóra siedintia la comitatu? — Nu! Este dóra tergu de tíera? — Nu! Este dóra alegere de deputatu? — Nu! va fi serbatóre mare?

Da; este o serbatóre mare si trista, in sa — nu numai bisericésca, dupa euhologionu ci si — natiunala, dupá inalt'a voia a Tatalu din ceriu!

Asiá esie; *natiunea romana* astadi are o mare si straordinaria si trista si doiósa serbatóre natiunala, care se va celebrá la 2 óre dupa médiadi; este inmormmentarea remasitieloru pamentesci ale *eroului si prefectului generalu alu Legiuniloru romane din 1848⁹, Avramu Jancu*, celu-ce in 1848. din nemié'a a creatu o armata romana, a inarmat'o si a provediut'o cu tunuri, cu care armata in 184⁹ a domnit muntii Ardélului, si de a carei vitegia la audiulu numelui se infiorau contrarii! — si cu carea elu s'a luptatu pentru libertatea, egalitatea si natiunalitatea poporui romanu — intr'unu modu de a desteptatu admirarea lumei!!

Asiá este; poporulu romanu astadi are o mare si straordinaria serbatóre natiunala, elu astadi indeplinesce pomp'a de inmormmentare a osaminteloru *marelui martiru natiunalu Avramu Jancu*, a acelu erou si martiru, carele dupa-ce pentru poporulu romanu si drepturile acestuia calcate in picióre de inamicii natiunali, in 184⁹ cu armat'a sa s'a luptatu si a seceratu atâte triumfuri glorióse, ér' dupa amutirea tunurilor si restabilirea pazei, pentru servitiale sale straordinarie n'a primitu nici o bogatia, din câte i s'a imbiatu, *ci a pretinsu necontentu: drepturi pentru natiunea romana, dreptate pentru poporulu romanu*, si nepotendu cascigá acést'a, nepotendu ajunge acestu scopu doritu, pentru care s'a luptatu cu atát'a bravura, si a sacrificatu atát'a sange romanu, — vediendu-se amaru si uritu insielatu, din amórerea cea mare cé o nutriá catra natiune si poporu, caror'a pe langa tóte sacrificiele, nu li-a potutu ajutá, — a decadiutu cu inim'a si cu poterile, mintea cea geniala i s'a inmurgitu si astfelu elu a devenitu *celu mai mare si adevératu martiru alu natiunei romane!*

pentru catedra, tabla unu spatiu de 6 urme, apoi se potu inlocuí in o scóla de 27 urme in lungime si 22 urme in latime 72 de elevi mai tineri.

Déca au dara se se faca scaunii corespundiátorie sanetati, trebuescu copíii mesurati. Astfelu de mesurari s'au facutu din multe parti si se intrebuintiéza in tóte scólele, cele ce se intocmescu in timpii mai recinti, mai vertosu in Germani'a. La noi nu vor intrá curendu in usu, pe langa indolenti'a ne mai audita, ce aréta poporulu nostru catra scóla, si catra totu ce se tiene de acést'a. Noi ne-am facutu inse detorinti'a a trage atentiunea organeloru scolastice si la acestu obiectu de mare insemnătate in privinti'a igieinistica.

Igiein'a 'si tiene dreptulu a se mestecá si in pedepsele scolastice si in metodulu de propunere totu din punctulu de vedere ale ei. Desi dispu'ta intre pedagogi, despre pedepsele trupesci ale eleviloru, inca nu e de totu incheiata, totusi cei mai multi pedagogi sunt de parere cá in scólele inferioari, in scólele populare, la copíii inderjiti, mincinosi, unde scórti'a cea grósa a ambitiunei nu se póte altfelu sparge decâtu numai prin aplicarea dureriloru, la cari admonitiunile, amenintariile, vorbele blande nu au folositu nimica, cari incepu a stricá si pe alti copíii, si unde védi'a invetiatiuniloru cere acést'a, nu se potu incungiurá pedepsele trupesci, mai vertosu la noi, unde copíii aducu multe necuviintie si moravuri rele de a casa, cáci li lipsesce cu totul educatiunea.

Inse pedepsele trupesci se nu se aplico in mania si prin lovituri fora scopu, ci trebue intrebuintiate in linisce, ca vinovatulu se pricepa, cá cu acést'a vremu se-lu indreptámu. Spre

Deci damele romane — tóte de prin totu prejuru, inteliginti'a romana, si cu poporulu s'au adunatu astadi din tóte partile, pana si din Abrudu, locul principale alu isbandeloru glorióse, s'au adunatu in numeru fórte insemnatu, pontru de a aduce omagieile cele cuvenite, cele din urma *marelui barbatu, eroului prefectu generalu alu legiuniloru romane din 184⁹, si marelui martiru natiunale — Avramu Jancu*.

Maretie si straordinarie au fostu faptele lui, dar marétia si estraordinaria a fostu si inmormmentarea lui, careia asemenea comitatulu Zarandului n'a mai avutu, si n'a mai vediutu si — póte neci va mai avé si neci nu va mai vedé!

Din ór'a ce a reposatu, adeca din 11. septembere de diminetia, la tóte bisericelile Zarandului s'a trasu clopotele de 3 ori pe di; mai multe comune, cátu au intielesu de mórtéa lui, in data au scosu flamur'a négra, si astadi, precum am spus mai nainte, tóte damele cu tóta inteliginti'a romana s'a prezentatu in doiu afundu! Tienut'a si intristarea poporului de róndu — au fostu adencu impunátoria!!

Ceremoni'a s'a inceputu la 2 óre dupa médiadi in Bai'a de Crisiu, sub pontificarea dlui protopopu din Bradu *Nicolau Miheltianu*; la acésta ceremoniá au luat parte activa 30 de preoti imbracati in ornamentele loru bisericesci, cu o multime nenumerala de invetiatori si de cantori. Dupa rogatiunile indatinatate si dupa-ce dlui protopopu a rostitu o predica pré fromosa si adencu miscatória, conductulu de aici s'a pusu in miscare catra cimiteriulu comunei vecine Cebea. — Nainte mergea unu june cu flamur'a natiunale, imbracata in negru; urmau apoi mai multi prapori bisericesci, dupa aceea cosciugulu, pe unu caru funebralu, gatitu a nume spe acestu scopu, totu investutu in panura négra; — pe langa cosciugu mergeau 25 de tineri cu facile aprinse; — toti 30 de preoti in ornamentele bisericesci urmau cantandu cantarile prescise, ér' candu functiunarii bisericesci pausau cu cantarile atunci cele duóe bande musicali perondandu-se cantau arie triste funebrali. Astfelu intregu poporulu cu tóte damelo si cu intréga inteliginti'a, desi cimiteriulu din Cebea este departe cátu de bine de Baia de Crisiu, — a petrecutu pedestru pana la mormentu corpulu desufletitu alu marelui seu fiu, unde dupa ce s'a finitu ceremoni'a, a mai rostitu si dlui *George Secula* o cuventare escelinte, celu din urma adio! si asiá corpulu lui *Jancu* s'a inmormmentatu langa *goronulu lui Horia*, in cimeteriulu de la Cebea!

Romani din patru anghiuri, se dicemu deci cu totii: sè-i fia tieren'a usióra, pre cum de siguru i va fi memori'a binecuventata — in vecii veciloru, Aminu!

Seleusiu-Cigirelu, 5. sept. 7.

(*Reuniuni preotiesci*.) S'a pomenitu in acésta fóia pasii ce preotimea protopresbiteratulu Chisineului i-au facutu pentru a se constitui intr'o reuniune protopresbiterala. Socotu deci cá este cu cale si folositoriu a se luá notitia si de stradiintiele, ce anca mai nainte, preotimea din protopresbiteratulu Siriei le-au desvoltatu pentru ca se aiba si dens'a o reuniune protopresbiterala.

acestu scopu are se fia alésa aceea parte a trupului, care o scutita cu perina buna de grasime si musculatura, adeca bucile din dereptu. Nuiéu'a se fie subtire, si partea aceea se nu se desgolésca nici-de-cum. Tóte cele lalte pedepse: ingenu nchiarea, starea, tragerea de urechi, de peru, palmuirea, lovirea peste palme ori peste degete cu linealulu ori cu jórd'a*) sunt barbare si stricatórie de sanctate si pentru aceea trebue incungiurate. — Acestea sunt nedemne de invetiatori si daunóse pentru elevi. Si retinerea in scóla fora invigilare in aeru clocitu póte multu dauná sanctatea. Pe.lepsele au se fia totdeuna notate in protocolu.

Fetele nu se potu nici de cum pedepsi corporalmente. Acest'a este punctulu de statiune, pe care se adima Igiein'a la dejudecarea admiseveritatei pedepsei corporali in scóla, se

*) In dilele aceste veni unu tata cu o copilita de vreo 9 ani la mine si imi arétá degetulu mare dela man'a drépta a copiloii astfelu inflacaratu si sgaibosu, in cátu — cum dicea elu — medicii au dechiaratu, cá nu se póte vindecá ci trebue taiatu. Intrebánd'o, cum i s'a intemplatu acést'a, mi-spase cá invetiatiuniloru a lovit'o cu jórd'a peste degete si i-a vatematu buriculu degetulu mare. Vedeti d. invetiatori, ce consecintie potu urmá din a-decarea pedepseloru nepotrivate; si acést'a mi-a venit cu atát'a mai strainu cu cátu acelu invetiatoriu este unulu din cei mai buni si nationalisti. Déca elu dara ar fi catitu catechismulu antropologien si ar fi invetiatu de acolo cá la vorfurile dogetiloru se concentréza o multime de verdi cari facu pe pilele pipaetului atunci elu s'ar fi feritu de a lovi aceea fetitia peste degete cu jórd'a si a-i enusá nu numai dureri mari, dar si daune insemnate. Dai de 10 ori si nu se intempla nimica! dar a unspredececa óra iata ce se intempla. Accedit in puncto quod non speratur in anno!

Anca in 17. iuliu a. c., preotimea din protopresbiteratul Siriei — cu exceptiunea alor 3 preoti — s'au intrunitu in o conferintia in Siria, sub presiedintia Revssmului domnu Nicolau Beldea administratore protopopescu, unde cu totii s'au dechiaratu pentru infiintarea „reuniunii tractuale preotiesci.“ S'au alesu o comisiune pentru elaborarea unui proiectu de statute, carele apoi se se desbata in adunarea ce se va tiené in 11. a l. c. in Siri'a. Venerabilulu consistoriu, cu hotarirea de sub 17. augustu a. c. nr. 1161. a binevoitu a aprobá acésta intreprindere.

Dee bunulu Ddieu, ca din aceste nisuintie ale preotilor nostri se se nasca rezultatulu ce-lu dorimu cu totii: desvoltarea intelectuala si morala a poporului, fericirea lui si a preotimei ce se trudesce pentru densulu.

Demetriu Popa, preotu.

VARIETATI.

= *Inmormentarea lui Bolintineanu.* Clerulu bucurescenu a datu probe de sentimentu nationale cu acésta ocaziune. La mórtea Bolintineanului sciau bine popii cá nu sunt nici colaci nici bani; cu tóte acestea, dela mediula noptii pana la mediulu dilei, preoti dintre cei mai alesi se intreceau la cetirea stelpiloru, si in giurulu catafalcului erau numai preoti. Ar fi crediutu cine-va cá in medioculu loru este corpulu vre-unui preotu eminentu. La 12 óre, famili'a Bolintineanu a redicatu corpulu si l'a dusu se-lu inmormenteze la satulu Bolintinulu-din-vale unde s'a nascutu poetulu. Si ce erá sa faca? cáci din partea guvernului potea se mai stee corpulu acolo ori cáte dile ar fi statu. Nici unu ministru, nici chiar alu cultelor; — nimeni din partea guvernului, nimeni din partea municipalitatei, n'a venitu se faca nici o onóre ilustrului repausatu, marelui autoru si fostu ministru alu culteloru **D i m i t r i e B o l i n t i n e a n u!** Dara membrii academiei, intruniti fiindu acum in Bucuresci; dara societatea pentru invetiatur'a poporului romanu pre care a sustienut'o repausatulu atátu de multu; dara liceele; dara scólele, — fost'au ele mai semtitóre la perderea autorului Bolintineanu, decátu guvernulu si ministeriulu culteloru?! Nici decum. La capulu mortului, — afara de cáte-va rude, personalulu intregu alu „Trompetei Carpatiloru“ si editoriulu opereloru repausatului, d. Ioanin, — mai cá nu se mai distinga decátu cátiva copilasi, si póte trei patru alte persóne dintre comerciantii de prin pregiuru. „Tr. Carp.“

= *Necrologu.* Repetimu la acestu locu (fiindu cá nrulu penultimu alu foii nóstre erá degiá tiparitu de diumetate si asia numai in câteva esemplarie am potutu pune intre doliu in fruntea foii) cá *Avramu Jancu*, renumitulu prefectu de la 1848, a repausatu. Elu pléca la cea lalta lume deodata cu Bolintinianu. Amendoi au lucratu ca se dee natiunei romane o esistintia etica si intelectuala, si amendoi isi sfarsira viéti'a in seracia.

= *Caus'a coreligionariloru serbi.* Maiestatea Sa Imperatulu, dupa sosire la Bud'a, va primí in audintia pe administratorele metropolitanu alu serbiloru eppulu Nicanoru Gruiciu, carele e

asetépta inse, ca pe langa o mai buna educatiune familiara si pe langa ajungerea unei priceperi mai descepte a vietiei sufletesci a copilului se vor face tóte pedepsele de prisosu. Fórte bine dice Reich despre acestu obiectu. „Copilulu nu are a fi silitu prin pedepse si alte midilóce coercitive fisice la actiuni, ci elu trebuie condusu la aceste prin amóre, lucrandu asupra mai bunului seu sentiu si a supra poterii moralei sale. A aplicá midilóce barbore nu póte fi tréb'a unui educatori, cultu, plinu de tactu si de semtiu, ci numai aviso unui naucu badareu.“

Mai daunaciósa remane pururea lucrarea pedepsei, déca educatoriulu vré se fortieze preocupat'a sa opiniune, necópt'a sa intentiune, volnicia sa, nedreptatea sa, cani'a sa mai vertosu, déca acestea se recunosc de elevu in tóta goletatea si blastematia loru.

Totu cu acelu dreptu ori totu cu aceea indetorire cere mediculu, igiein'a, cere dela scóla, ca se nu destruga desvoltarea corpului, sanetatea lui prin nesametóse, nespaticóse, neventilabili localitati, prin o siedere nepotrivita, réu'a luminare a loru, si prin pré multe óre de invetiamentu, pretinde si igiein'a spiritului, ca spiritulu se nu fia periclitatu prin obiecte de invetiamentu nepotrivate si prin o metoda rea.

Desvoltarea vietiei spirituali potrivita naturei cere, ca metod'a instructiunei se fia principalmente *metod'a intuitiva*, se se aduca inaintea eleviloru mai nainte obiecte, cari asia dicendu le póte elu mesurá cu cele 5 simtiuri ale sale. Simtiulu vediului, audiului, pipaitului, a gustului si a mirosului se fia exercitate ca acelea organe, cari facu observarea, apoi incetulu cu incetulu se

chiamatu acolo. — Comisariulu regescu baronulu Majtényi a si luat administrarea averiloru nationale bisericesci ale serbiloru,

= *In septeman'a acést'a luni séu marti*, se incepe in Pest'a impartirea fonduriloru de scóla intre serbi si romani, dupa ce pregaririle necesare s'au finitu.

= *Studenti, diletanti ai teatrului romanu dela Clusiu* se afla acum in Naseudu, unde dau 3 representatiuni teatrale. Succesulu e bunu, publicu au numerosu, personalulu se produce bine. Ast'a ne face de lipsa, ca se cutediámu a ne apucá de ori-ce intreprinderi, cari adi parasite de noi, mane le vor exploatá strainii pe pung'a nóstra numai in folosulu loru eschisivu si in distrugerea natiunii nóstre. Inainte cu totii la tóte cu poteri unite. „Gaz. Tra.“

= *Fondulu scóloru ovreesci din Ungari'a.* Ovreeii din Ungari'a dupa ce s'au intrunitu si densii intr'unu congressu, acum patru ani, intre alte lucruri folositorie pusera si basa unui fondu scolasticu, la carele a contribuitu si Prea inaltiatulu imperatu. Astadi, acestu fondu alu scóloru ovreesci, face sum'a rotunda de patru milióne de florini, precum spune gazet'a ovreesca „Pester Lloyd“ carea totodata aréta cá din acestu fondu s'au sustienutu pana acum si patru scoli ovreesci de modelu, a nume un'a in Pest'a, alt'a in Temisiór'a, a trei'a in Cinci Biserici si ultim'a in S. Uihej; — dar acum, dupa o ordinatiune ministeriala mai recinte, avendu se incete aceste scoli, mai multi invetiatori cari diecenie intregi au servitu causei invetiamentului, remanu fora pane,

= *Caus'a gimnasiunui din Bradu*, descriu de representanti'a lui in cunoscutulu apelu, ce-lu publicaramu si noi, o adeveresce si „Patri'a“ cea din Bud'a-Pest'a, dicendu: „Legea este apritata, deobligatoria, fara exceptiuni, si ministeriulu actualu, ca unu organu supraveghiatoriu si executivu a legiloru vigente n'a potutu, nu i-a fostu iertatu a face altcum, decátu cum a facutu adeca decisele auctoritatiloru inferióre, prin cari s'a ordinaru solvirea darei procentuale in suma de 4242 fl. v. a. a le sustiené in tóta estensiunea loru. Oficiulu de dare si ministeriulu deci, n'a calcatu legea de felu, din contra decisele loru sunt in deplina consunantia cu legile finantiale, si ministeriulu in adeveru numai atunci ar fi de acusat si demnu de a fi trasu la aspra respundiabilitate daca elu insu-si cu auctoritatea sa propria ar fi delaturatii legea si ar fi facutu exceptiune pentru Zarandani.“ Asia vorbesce „Patri'a“ — amara patria si lege!

= *Morburile de scóla* tragu a supra-le totu mai multu atentiunea barbatiloru de specialitate ai strainetatei. Acum ministrulu prusescu de invetiamentu a insarcinatu pre Dr. Virchow, profesoru la universitatea din Berolinu ca se faca o statistica autentica: „Despre influintiele stricacióse ce scól'a le esereza a supr'a sanetatei.“ — Dr. Cohn din Bratislavia a si administratu lui Virchow date despre miopia. Noi nu ne vom ocupá de straini, fiindu cá acésta materia o tratéza dejá in foisiór'a nóstra bine-meritatulu scrietoriu nationalu Dr. Vasiciu, deci ne marginimu a atrage de nou atentiunea barbatiloru nostri de scóla la recintele productu din activitatea literaria a dlui Dr. Vasiciu.

se urce dela observare la representare, concepte, judecata si conclusiuni.

Calca acést'a trebuie calcata tare incetu, cáci o pripita cultivare a organului cugetarii (creierului) se pedepsece pentru totdeuna, séu la unu crieru mai fericite organizatu, si la lucrarea relatiuniloru esterne mai lina, pentru mai multu timp; unu crieru copilarescu, in care se intetiesce multa semtia fora observarea seriei aretate, denegeréza curendu; cu astfeiliu de organu nu va poté copilulu cugetá independinte, ci trebuie condusu necontenitu astfelu de copilu nu se face independinte spiritualmente, astfeiliu de barbatu nu ar fi liberu, ci o unélta a sortii, unu instrumentu plecatu alu tiraniei si nu s'ar poté intrebuintia intr'unu statu liberu. „Cultivare memoriei prin invetiarea de rostu si pré inporarea crierului prin multa sciintia neutile, este celu mai securu drumu spre omorirea individualitatii, spre crescerea de neindependinti si necugetatori barbati si totusi societatea omenésca, patimesce multifarie de acea superstitiune cá bun'a cultura si educatiune consta in posesiunea cunoscintiloru cáte de multu. „Este adeveratu, — dice Reich — cá cunoscintiele impedece visurile si speculatiunile inutile, inse o supramesura a sciintiloru nefructificatorie, incordarea activa fora potero la intrebuintiarea spirituale si aplicarea practica, micioréza spatiulu activitatei cugetatorie si paraliseza energi'a negotiunei.“

(Inchieroa va urmá.)

Dr. Vasiciu.

= *Ajutoriu in bani pentru biserica rom. or. din Batani'a.* Ministeriul de cultu si instructiune publica, la reprezentatiunea Prea Sfantiei Sale Parintelui Episcopu alu nostru, a datu comunei bisericesci romane or. din Batani'a unu ajutoriu in suma de 500 fl. v. a. din vistieria statului, asemnandu-se acest'a suma la respectivulu oficiolatu reg. de contributiune.

= *E capetu de mumie.* Egiptenii vechi credeau ca dupa morțe, la mai multi ani, sufletulu va returna erasi in corpu. Pentru acest'a grigiau de corpu se nu putrediesca. Corpulu mortului se ungea cu unu feliu de balsamu — de care astadi medicii nu mai sciu pregati — si astu-feliu se intiepenia in catu s'a pastratu intregu mii de ani, pana in dilele nostre. Aceste corpuri se numescu mumie. Mumie de acestea se gasescu prin tote museele, aduse din Egiptu, unde sunt in abundantia. Acum inse in Egiptu le amenintia perire totala. S'a formatu o societate de actiuni, carea scote mumie din munti (unde stau asiediate astu-feliu catu munti intregi sunt gauriti) si din panzele, in cari sunt invelite, fabricaza carthia, era din oșa sacaru (miere). Deca guvernulu Egiptului, despretiundu trecutulu tierii sale, a concesu formarea acestei societati, ar fi rondulu la guvernele mai civilizate ca se cerce a conserva sciintiei si istoriei aceste monuminte frumose.

= *Cum merge invetiamentulu publicu in Greci'a,* invederaza din cercustanti'a ca Zambeli, carele acum se numi de ministru alu invetiamentului si alu cultului, este alu 40-le (di: alu patru diecile) in acestu postu, de candu domnesce regele Georgiu, adeca de 8 ani. Se vine fiecarui anu cate 5 ministri de invetiamentu. Va se dica, nici unulu nu are tirapu se-si cunosca afacerile resortului seu, pana ce si capeta pasaportu. Socotindu ca Greci'a, unu milionu de locuitori, anevoi va fi avendu 40 de barbati capaci de ministri la invetiamentu; mai socotindu ca nici acestor'a nu li da timpulu se lucre — invederaza ca nu avemu se ne acceptamu la Demosteni si Socrati moderni.

= *Unu invetatoriu orbu.* Revisorulu regescu prusescu de scole publica prin foi ca in provinci'a Posen, intr'o scola policesa, este unu invetatoriu carele de 8 ani e orbu, dar caus'a pensiuarii lui s'a totu traganatu, in catu elu a fostu silitu se continue prelegerile luandu-si unu adjunctu. Propune forte bine si a doveditu sporiu bunu. Disciplin'a din scola, cea mai grea tema pentru unulu ce nu vede, se manuesce forte cu acuratetia, — la ce contribue a buna sema si compatimirea ce scolarii o vor fi avendu pentru acestu invetatoriu. Pipaitulu i s'a desvoltatu de minune; dupa ce a pipaitu man'a unui scolariu, ilu cunosce.

= *Rabi, rabi, ai mancatu carne de porcu!* In „Jüdische Presse“ din Berolinu s'a incinsu o polemia agera intre rabi Dr. Karpeles, si rabi Dr. Aub. Celu d'anteiu invinuesce pre Aub ca a mancatu carne de porcu. Aub nega. Karpeles promite ca va aduce doue marturii pentru afirmatiunea sa. Aub e rabinulu primariu alu comunei din Berolinu. — Deca s'ar feri crestini de inancările si beuturile ovreesce, cum vedemu ca se ferescu ovreii de ale crestini-loru, ce ar face natiunea ovreesca, cea birtasia per eminentiam? Si-ar inchide birturile, si crestini vrendu nevrendu ar caută se devina omeni ai moderatiunei.

= *Ovreii anca ni dechiara resbelu.* In gazet'a ovreesca din Vien'a „N. Fr. Presse“ din 22. aug., editiunea de ser'a este o corespondintia din Sa' Mihaiulu-Romanu de langa Bega, carea descrie, cu cele mai negre colori, acesta comuna romanescă. Mai anteiu ni-i scarmena pe preoti, pentru nisce pecate, ce s'au intemplatu acum trei ani. Apoi se descarca a supr'a locuitorilor pentru nisce ucideri, ce s'au intemplatu asideria de multu. Si de ce pominesce aceste lucruri vechi? o spune insusi corespondintele in fine, adeca pentru ca s'au dusu in birtu (pre semne la dumes'a) cati-va romani si au cerutu de beutu, fora ca se raspunda pretiulu indata. — Birtii romani, ei mergu la birtu mai adese ori de catu la biserica, la scola seu la plugu — ei trudescu pentru birtariu, celu putienu de 10 ori mai multu de catu pentru biserica, pentru scola, seu pentru famili'a loru, — si ei totusi n'au omenia naintea birtariului, carele ni batjocoresce preotimea, comun'a si natiunea. Noi socotiamu ca veri cine ni-ar dechiara resbelu, numai ovreii nu ne vor ataca, caci traescu in mediloculu romaniloru, casi in sinulu lui Avramu, — inse vedemu ca si ei se pornescu a supr'a-ne cu bataia de jocu. Numai totu asia, ovreiloru, dora li va veni si romaniloru apa pre urechi!

= *Diet'a Ungariei s'a impartitu in sectiuni.* Desbaterea adresei nu s'a inceputu anca. Delegatiunile amenduroru diumetati-loru de imperatia isi tienu acum siedintiele in Bud'a-Pest'a, unde petrece si imperatulu.

= *Siedintiele consistoriului rom. or. din Aradu.* Siedinti'a venitioria a senatului bisericescu va fi in 15. septembrie v.; a senatului de scole in 21 septembrie v.; a senatului epitropescu in 28. septem. s. v.

= *Unu poetu si rege a repausatu* Regele Suediei Carolu Ludovicu Eugeniu XV a repausatu joi in Malmoe. Elu a fostu unulu dintre cei mai bunu poeti ai natiunei sale. Nelasandu in urm'a sa fii, de catu o feta, la tronu i va succede fratele. — Ferice de tier'a in care regii se ocupa de sciintie, nu de cani de venatu s. a.

= *Ospetiulu celoru trei imperati la Berolinu* (imperatului Austriei, alu Russiei si alu Germaniei) si solenitatile arangiate la ocaziunea acestui ospetiu, au costatu la unu milionu. Numai cin'a la principele de corona se socotesce la 100.000 de taleri. Se vorb esce ca la anulu venitoriu imperatii se vor intelni la Viena unde atunci va fi espusetiune universală.

17/1872

Concursu.

Devenindu vacante statiunile invetatoresci dela clas'a I. si II. din comunitatea Cenadulu-Micu in comitatulu Cenadului, s'a fostu publicatu concursu pentru indeplinirea ambe-loru acestoru statiuni pana in 15. augustu cal. v. a c. candu era se se tiena si alegerea; inse din cause neprevedute ameen-duse alegerea se prolungesce totu de odata si terminulu concursualu pana in 8. Septemvre cal. vechiu a. c. candu va fi si alegerea.

Emolumintele la statiunea dela clas'a a II. sunt: 1/4 sesiune de pamentu aratoriu, 200 fl. v. a. in bani, 6 stangeni de lemne moi, 3 stangeni de paie pentru incalditu, si cortelu liberu cu gradina; era la statiunea dela clas'a I. 250 fl. in bani, 3 stangeni de lemne moi, cortelu liberu cu gradina si 150° estravilanu pentru legumi. — Pentru incaldirea scol-eloru se va resolvi cantitatea receruta de paie.

Doritorii de a ocupa unulu seu altulu din aceste posturi, sunt avisati a-si tramite recursele instruate cu documintele prescise in statutulu organicu catra dlu inspectoriu de scole din cerculu Nadlacului, Mihaiu Sierbanu pana in diu'a alegerei. — In fine se cere dela recurinti, ca se se presente in faci'a locului in un'a din dominecele pana in diu'a alegerei, seu bataru in diu'a alegerei spre a da proba despre desteritatea loru in cantarile bisericesci.

Datu in *Cenadulu-Micu*, 20. augustu v. 1872.

3-3.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu inspect. cerc. de scole.

CONCURSU.

Pentru ocuparea postului de invetatoriu devenitu vacantu din comun'a Bodesci comitatulu Zarandului, cerculu inspectoralu alu Halmagiulu (XIX.) prin acest'a se deschide concursu cu terminu pana la 6. octovre a. c. st. n. a. m. candu totu odata se va intempla si alegerea.

Emolumintele sunt: 200 fl. v. a. salariu anualu, 6 stangeni de lemne ce se vor raspunde din partea comuneloru Bodesci si Mermesci, cortelu liberu, gradina pentru legumi si unu jugeru de pamentu aratoriu in otarulu comunei Bodesci.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si tramite recursele instruite cu documintele prescise in statutulu organicu la subscrisulu, celu multu pana in diu'a alegerei.

Recurentii cari vor documenta cumca au absolvatu clase gimnasiale vor fi preferiti.

Halmagiu in 8. septembrie 1872.

2-3

In contielegere cu **Comitetulu parochialu,**

Gratianu Popp, inspectore cercualu de scole.

CONCURSU.

Pentru ocuparea postului de invetatoriu devenitu vacantu din comun'a Ociu comitatulu Zarandului, cerculu inspectoralu alu Halmagiului XIX. prin acest'a se deschide concursu cu terminu pana la 13. octovre a. c. st. n. a. m. candu totu odata se va intempla si alegerea.

Emolumintele sunt 300 fl. v. a. salariu anualu, 6 stangeni de lemne ce se vor raspunde din partea comuneloru Ociu' Basarabasa si Ocisoru, cortelu liberu, gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati asi tramite recursele instruite cu documintele prescise in statutulu organicu la subscrisulu celu multu pana in di'a alegerei.

Recurentii cari vor documenta cumca au absolvatu clase gimnasiale vor fi preferiti.

Halmagiu in 8. septembrie 1872.

2-3

In contielegere cu **Comitetulu parochialu**

Gratianu Popp inspectore cerc. de scole.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu din comun'a *Ignesci* comitatului Aradului protopresbiteratulu B.-Ineului.

Emoluminte sunt 80 fl. v. a. 4 cubule de grâu, 4 cubule cucurudiu 2 mesuri fasola, 5 magi de fenu, 8 stingeni de lemne, 12 jugere pamentu parte de aratu parte tufariu care da dreptu de pascuitu, cortelu cu gradina si stolele inmormentarei.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si trimite recursurile cu documintele despre absolvarea preparandiei, la nspectorulu subscrisu in B.-Sebisu pana in 18. septem. càci in 20. septem. st. nou se va tiené alegerea — si a se presentá, celu pucinu una data la biserica din Ignesci pentru a si dá dovéda despre calificatiune in cantarile bisericesci.

3-3. **Comitetulu parochialu.**

In contielegere cu mine: *Ilie Bozganu*, m. p. inspectore de scóle.

Concursu.

In urmare inaltei ordinatiuni consistoriale de ddo 15. fauru, a. c. Nro 24. scol. statiunea invetiatorésca d'in Lunc'a cerc. Beiusiului e declarata de vacanta.

Emolumintele sunt: 90 fl. v. a. 8 cubule de bucate, 8 stangeni de lemne si veniturile cantorali.

Doritorii de a ocupá acésta statiune sunt poftiti ca recursurile loru adresate comitetului parochialu cu tóte documintele necesarie se le substérna subscrisului inspectore pana in 23. sept. a. c.

Lunc'a, 23. augustu, 1872.

2-3. **Comitetulu parochialu.**

Cu scirea mea: *Nicolau Popovicu*, m. p. inspect. scol. cerc.

Concursu.

Pentru statiunile invetiatoresci din Aciuva, Magulicea si Ladiuri, — prin acést'a se deschide concursu, — doritorii de a ocupá vre una din aceste statiuni vor avé a-si tramite documintele necesarie conformu stat. organicu, adresate catra respectivale comitete parochiali, — subscrisului pana in $\frac{8}{20}$ septembrie — care va fi di'a alegerei la Ladiuri, la Aciuva $\frac{10}{22}$ si Magulicea in $\frac{14}{26}$ septembrie a. c. dupa médiadi, salarielle la fie care scóla 200 fl. v. a. si 6 orgii de lemne.

Bodesci, 21. augustu 1872.

2-3. **din incredintiarea Comiteleru parochiale.**

Nicolau Butariu, m. p. inspectore de scóle in cerculu Vidrei.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu din comun'a Mineadu comitatulu Aradului protopresbiteratulu B.-Ineului.

Emoluminte sunt 80 fl. v. a. 4 cubule de grâu, 4 cubule cucurudiu, 2 mesuri de fasola, 5 magi de fenu, 8 stingeni de lemne, 12 jugere pamentu tufariu care da dreptu de pascuitu, cortelu cu gradina si stolele de la inmormentari.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a-si trimite recursurile cu documintele despre absolvarea preparandiei, la inspectorulu subscrisu in B.-Sebisu pana in 18. sept. càci in 20. septem. a. c. se va tiené alegerea. — Totu de odata au a se presentá, celu pucinu una data la biserica din Mineadu pentru a dá dovéda despre calificatiune in cantarile bisericesci.

2-3. **Comitetulu parochialu.**

In contielegere cu mine: *Ilie Bozganu*, m. p. inspectore de scóle.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu devenitu vacantu din comuna Banesci comitatulu Zarandului cerculu inspectorulu alu Halmagiului (XIX.) prin acésta se deschide concursu cu terminu pana la 6. octomvre a. c. st. n. d. a. la 3 óre candu totu odata se va intemplá si alegerea.

Emolumintele sunt: 250 fl. v. a. salariu anualu, 6 stangeni de lemne ce se vor respunde din partea comuneloru Banesci si Cristesci, cortelu liberu, gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati asi tramite recursurile instruite cu documintele prescise in statutulu organicu la subscrisulu celu multu pana in diu'a alegerei.

Recurentii carii vor documentá cumca oru absolvatu clase gimnasiale vor fi preferiti. — Halmagiu in 8. sept. 1872.

2-3. **In contielegere cu Comitetulu parochialu,**

Gratianu Popp inspectore cerc. de scóle.

47/1872

CONCURSU.

Ne putenduse indeplini statiunea invetiatorésca din comun'a *Govosdia*, prin alegerea publicata si defipta pe 5. juniu a. c. din caus'a cà nu s'au infatisiatu recurenti carii se fie corespunsu conditiuniloru din concursu; — deci prin acést'a se publica concursu de nou pana la 22. septembrie a. c. cal. vechiu, candu va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani gat'a 120 fl. v. a. 10 metiuri grâu si 10 cucurudiu, 8 orgii de lemne din cari este a se incaldí si scól'a, cortelu liberu cu gradina de legume si 8 jugere de pamentu aratoriu, in fine stóiele indatinete. —

Conditiiunile sunt: doritorii de a fi alesi au a-si presintá testimoniu despre absolvirea aloru patru clase capitale si preparandia, cu succesu bunu, mai departe cà au depusu esamenulu de calificatiune séu se se de oblige a-lu depune, — in fine atestatu de botezu si portare morale. — Astfelu recursurile bine instruate sunt pana la terminulu mai susu pusu — a se tramite comitetulu parochiale gr. or. din comuna *Govosdia*, inspectoratulu *Boros-Sebisu*.

Buteni la 1. septembrie 1872.

1-3. **In contielegere cu mine *Demetriu Onica*, inspectoru cerc. de scóle**

46/1872

CONCURSU.

Devenindu statiunea invetiatorésca din comun'a *Chertesiu* (*Kertes*) inspectoratulu *Boros-Sebisu* in vacantia; deci pentru in deplinirea aceleia prin alegere se deschide concursu.

Emolumintele sunt: in bani gat'a 120 fl. v. a. 10 cubule de grâu si 10 de cucurudiu, $1\frac{1}{2}$ mesiu de fasola 10 orgii de lemne din care a se in caldú si scól'a $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu aratoriu: si dela o ingropatiune pentru unu omu mare 1 fl. v. a. si pentru prúnci 50. cr.

Conditiiunile sunt: doritorii cari voescu a fi alesi au se presinte atestatu despre absolvirea aloru 4 clase capitale si preparandie cu succesu bunu, in fine se aiba esamenulu de calificatiune séu se se de oblige a-lu depune. —

Recursurile sunt a se substerne la comitetulu parochialu din *Chertesiu* pané in 19 Septembrie c. v. a. c. candu va fi si alegerea. —

Buteni in septembrie 1872.

1-3

in contielegere cu mine *Demetriu Onica*, inspectoru cerc. de scóle.

CONCURSU.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu devenitu vacantu din comuna *Lungsióra* comitatulu *Zarandului*, cerculu inspectorulu alu *Halmagiului* XIX. prin acésta se deschide concursu cu terminu pana la 11. octombrie a. c. st. n. m. candu totu odata se va intemplá si alegerea.

Emolumintele sunt 200 fl. v. a. salariu anualu. 6 stangeni de lemne ce se vor respunde din partea comuneloru *Lungsióra* si *Vostociu*, cortelu liberu, gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati asi tramite recursurile instruite cu documintele prescise in statutulu organicu la subscrisulu celu multu pana in diu'a alegerei.

Recurentii cari vor documentá cumca oru absolvatu clase gimnasiale vor fi preferiti.

Halmagiu in 8. septembrie 1872.

2-3. **In contielegere cu Comitetulu parochialu,**

Gratianu Popp inspectore cerc. de scóle.

CONCURSU.

Pre vacant'a statiune invetiatorésca din *Bontiesci*, inspectoratulu *Josasiului*, cu carea sunt imprennate urmatóricale emoluminte: in numerariu 160 fl; 10 cubule de granu, 6 de cucuruzu; 12° de lemne cortelu; liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru.

Competitorii acestei statiuni au se-si tramita suplicele inzestrate cu prescisele documinte si intitulate comitetulu parochiale; — la oficiulu inspectorale, scol., rom., gr. or. in *Josasielu*, per *Gurahontz*, pana la 1. Octobrie v. a. c., in carea di se va tiené si alegerea.

Bontiesci la 29. Augustu, 1872.

In contielegere cu inspectorulu cerc. de scóle

Comitetulu parochiale.

1-3

Dein incredintiarea respectivului comitetu parochiale. *Joane Munténu* m. p. Inspectoru cercului de scóle.